୩. ଛତୁଚାଷରେ ସମସ୍ତ ଦିଗ ପ୍ରତି ଯତ୍ନ ସହିତ ନଡ଼ାକୁ ବିଶୋଧନ କରିବା ଜରୁରୀ ।

୪. ଛତୁ ଅମଳ ପରେ ନଡ଼ା ପିଣ୍ଡୁଳାଟିକୁ ଫୋପାଡ଼ି ନଦେଇ ଗୋଖାଦ୍ୟ, କମ୍ପୋଷ୍ଟ (ଜିଆଖତ), ଛାଦିକରଣ କିମ୍ବା ଜାଳେଣୀ ରୂପେ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇ ପାରିବ ।

୫. ପ୍ରତି ଥର ଅମଳ ସମୟରେ ବିଶେଷକରି ସକାଳେ ସନ୍ଧ୍ୟାରେ ପିଣ୍ଡୁଳାରେ ପାଣି ସିଞ୍ଚନ କରନ୍ତୁ ।

୬. ପ୍ରତ୍ୟେକଥର ଛତୁ ଘରକୁ ବିଶୋଧନ କରାଇ ନେବା ଉଚିତ୍ । ଏଥିପାଇଁ ୧୦୦ ମିଲି ଫରମାଲିନ୍‌କୁ ୨ ଲିଟର ପାଣିରେ ମିଶାଇ ଛତୁ ଘର, ଚଟାଣ ଓ କାନ୍ଥରେ ସିଞ୍ଚନ କରନ୍ତୁ ।

୭. କୁଣ୍ଡଗୁଡ଼ିକୁ ମଧ୍ୟ ଅନୁରୂପ ଭାବେ ବ୍ଲିଚିଂ ପାଉଡର କିମ୍ବା ରାସାୟନିକ କବକନାଶୀ ଦ୍ୱାରା ବିଶୋଧନ କରନ୍ତୁ ।

ବଳକା ଛତୁକୁ ୦.୦୫% ପୋଟାସିୟମ ମେଟାବାଇସଲଫାଇଟ୍ ପାଉଡରରେ ଉପଚାର କରି ଖରାରେ ଶୁଖାଇ କିଛିଦିନ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସାଇତି ରଖାଯାଇ ପାରିବ । ନଚେତ୍ ଆଚାର, ସସ୍, ପାମ୍ପଡ଼, ଲଡ୍ଡୁ, ନୋଡୁଲ୍ସ ଆଦି ମୂଲ୍ୟଯୁକ୍ତ ଖାଦ୍ୟ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଯାଇ ଅଧିକ ଅର୍ଥ ଉପାର୍ଜନ କରାଯାଇ ପାରିବ ।

ଛତୁ ଚାଷରେ ଆୟବ୍ୟୟର ହିସାବ (୧୦୦ ବ୍ୟାଗ୍ ପାଇଁ)

ଖର୍ଚ୍ଚ	ପରିମାଣ	ଖର୍ଚ୍ଚହାର(ଟଙ୍କା)	ସମୁଦାୟ (ଟଙ୍କା)
ନଡ଼ା	୨୦୦କିଗ୍ରା	୧.୦୦	୨୦୦
ଛତୁମଞ୍ଜି	୧୦୦ଟି ବୋତଲ	୧୫	୧୫୦୦
ଗହମ	୨୫ କିଗ୍ରା	୨୦	୫୦୦
ଅନ୍ୟାନ୍ୟ			୨୦୦
ସମୁଦାୟ			୨୪୦୦

ଉତ୍ପାଦନ

ବ୍ୟାଗ୍ ପିଛା ୨କିଗ୍ରା X ୧୦୦ଟି ବ୍ୟାଗ୍ = ୨୦୦ କିଗ୍ରା (ଅମଳ)

କିଗ୍ରା ପିଛା ଟ.୬୦.୦୦ X ୨୦୦ କିଗ୍ରା = ୧୨,୦୦୦ଟଙ୍କା

ନିଟ୍ ଲାଭ: ଟ.୧୨,୦୦୦ - ୨୪୦୦ = ୯୬୦୦ (୨ମାସରେ)

ମାସକୁ: ଟ.୯୬୦୦/୨ = ଟ.୪୮୦୦

ଧିଙ୍ଗିରିଛତୁ ଚାଷ

ବିଷୟବସ୍ତୁ

ଶ୍ରୀମତୀ ନମିତା ମହାପାତ୍ର

ସଂପାଦନା

ଡ. ସୂର୍ଯ୍ୟ ନାରାୟଣ ମିଶ୍ର

କୃଷିବିଜ୍ଞାନ କେନ୍ଦ୍ର, କେନ୍ଦ୍ରାପଡ଼ା

ଓଡ଼ିଶା କୃଷି ଓ ବୈଷୟିକ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ, ଭୁବନେଶ୍ୱର

ଛତୁର ଆବଶ୍ୟକତା:

- ଛତୁ ସ୍ୱାଦଯୁକ୍ତ, ଔଷଧୀୟ ଗୁଣ ସମ୍ପର୍ଣ୍ଣ ତଥା ପୁଷ୍ଟିକାରକ ଅଟେ ।
- ଛତୁରେ ପ୍ରଚୁର ପରିମାଣରେ ଧାତବଲବଣ, ଖାଦ୍ୟପ୍ରାଣ, ପୁଷ୍ଟିସାର ଓ ତନ୍ତୁଜ ଖାଦ୍ୟ ରହିଛି ।
- ରକ୍ତଚାପ, ବହୁମୂତ୍ର, ହୃଦରୋଗ, କୋଷ୍ଠକାଠିନ୍ୟ ରୋଗୀ ତଥା ବୟସ୍କ, ଶିଶୁ, ଗର୍ଭବତୀ ଓ ମୋଟା ଲୋକମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଏହା ଉତ୍କୃଷ୍ଟ ଖାଦ୍ୟ ଅଟେ ।
- ସ୍ୱଳ୍ପ ଜମିଥିବା ବା ଭୂମିହୀନ ଚାଷୀଭାଇଭଉଣୀମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଏକ ଉତ୍ତମ ରୋଜଗାର ପନ୍ଥା । ଏପରିକି ଅବସର ସମୟକୁ ବିନିଯୋଗ କରି ଛତୁଚାଷ କରାଯାଇ ପାରିବ ।
- ଛତୁମଞ୍ଜି ଉତ୍ପାଦନ, ଛତୁ ସଂରକ୍ଷଣ ତଥା ପ୍ରକ୍ରିୟାକରଣ କରାଯାଇ ରୋଜଗାର ସୃଷ୍ଟି ହେବା ସହିତ ଆତ୍ମନିଯୁକ୍ତି ମଧ୍ୟ ହୋଇ ପାରିବ ।
- ପରିବେଶ ସୁରକ୍ଷା ସହିତ କୃଷି କ୍ଷେତ୍ରରେ ପୁନଃ ବିନିଯୋଗ କରାଯାଇ ବିନିଯୋଗ ଖର୍ଚ୍ଚ କମା ଯାଇ ପାରିବ ।

ଧିଙ୍ଗିରି ଛତୁ ଚାଷ ଏକ ଲାଭଜନକ ପନ୍ଥା । ଖୁବ୍ କମ୍ ସମୟରେ ଓ କମ୍ ଖର୍ଚ୍ଚରେ ଏହା କରାଯାଇ ପାରୁଥିବାରୁ ଗାଁ ଗହଳିରେ ମହିଳାମାନଙ୍କ ଠାରୁ ଆରମ୍ଭକରି ଯୁବଗୋଷ୍ଠୀ ତଥା ବିଭିନ୍ନବର୍ଗର ଚାଷୀଭାଇଭଉଣୀମାନଙ୍କ ନିକଟରେ ବେଶ୍ ଆଦୃତ । ଏଣୁ ଏହି ଚାଷକୁ କରିବାକୁ ହେଲେ ନିମ୍ନଲିଖିତ ଦିଗପ୍ରତି ବିଶେଷ ଧ୍ୟାନ ଦେବାକୁ ପଡ଼ିଥାଏ ।

ଛତୁଚାଷ ପାଇଁ ଆବଶ୍ୟକୀୟ ଉପାଦାନ:

	ଉପାଦାନ	ପରିମାଣ
୧.	ଉତ୍ତାପ	୨୦-୩୦° ସେ
୨.	ଆଲୋକ	୨୦୦ ଲକ୍ସ
୩.	ବାୟୁର ଆର୍ଦ୍ରତା	୮୦-୮୫%
୪.	ନଡ଼ାର ଜଳୀୟ ଅଂଶ	୬୫%
୫.	ନଡ଼ାର ଅମ୍ଳତା	୫.୫-୬.୫
୬.	ଅମ୍ଳଜାନ	ଫୁଟିବା ସମୟରେ

ଛତୁ ଚାଷ ପାଇଁ ଆବଶ୍ୟକୀୟ ସାମଗ୍ରୀ:

	ସାମଗ୍ରୀ	ପରିମାଣ (ଗୋଟିଏ ବ୍ୟାଗ୍ ପାଇଁ)
୧.	ନଡ଼ା	୨-୩ ବିଡ଼ା/ ୨ କି.ଗ୍ରା.
୨.	ଛତୁ ମଞ୍ଜି	ଏକ ବୋତଲ/ ୨୦୦ ଗ୍ରାମ୍
୩.	ଗହମ	୨୦୦ ଗ୍ରାମ
୪.	ବ୍ୟାଗ୍ର ଆକାର	୮୦ ସେମି X ୪୦ ସେମି
୫.	ଯନ୍ତ୍ରପାତି	ସ୍ପ୍ରେୟାର ଓ ନଡ଼ାକଟା ଯନ୍ତ୍ର

ଧିଙ୍ଗିରି ଛତୁ ଚାଷ ପ୍ରଣାଳୀ:

- ବେଙ୍ଗଲା ପଡ଼ି ନଥିବା ଟାଣ କିସମ ନଡ଼ା ବାଛନ୍ତୁ
- ପତ୍ରଅଂଶ କିଛି ପରିମାଣରେ ବାଦ ଦେଇ ୨/୩ ଇଞ୍ଚ ଆକାରରେ ନଡ଼ାକୁ କାଟନ୍ତୁ ।
- ଏହାକୁ ପରିଷ୍କାର ଚୂନ ପାଣିରେ ୫/୬ ଘଣ୍ଟା ବତୁରାନ୍ତୁ ।
- ପ୍ରତି ବ୍ୟାଗ୍ ପାଇଁ (୮୦ ସେମି X ୪୦ ସେମି) ୨ କିଗ୍ରା ଶୁଖିଲା ନଡ଼ା ଆବଶ୍ୟକ ।
- ନଡ଼ା ଛାଣି ନଡ଼ାରୁ ଅଧିକ ପାଣି ନିଗାଡ଼ି ଦିଅନ୍ତୁ ।
- ଛତୁ ମଞ୍ଜି ବାହାରକରି ଏହାକୁ ୩ ଭାଗ କରନ୍ତୁ ।
- ୨୦୦ ଗ୍ରାମ୍ ଗହମକୁ ସିଝାଇ ଏହାକୁ ଛାଇରେ ଶୁଖାଇ ୩ ଭାଗ କରନ୍ତୁ ।
- ପଲିଥିନ୍ ବ୍ୟାଗରେ ସ୍ତରସ୍ତର କରି ନଡ଼ା ଦେଇ ଏଥିରେ ମଞ୍ଜି ଓ ସିଝା ଗହମ ଦିଅନ୍ତୁ । ଏହାପରେ ୩ୟ ସ୍ତର କରିବା ପରେ ପଲିଥିନ୍ ବ୍ୟାଗ୍ର ଦୁଇପଟେ ବାନ୍ଧି ଦିଅନ୍ତୁ ଏବଂ ୧୫/୨୦ଟି କଣା କରି ଏହାକୁ ୧୫ ଦିନ ଅନ୍ଧାର ଘରେ ରଖି ପଲିଥିନ୍ ବ୍ୟାଗ୍ରେ ଥିବା ପିମ୍ପି ପିଣ୍ଡୁଳାକୁ ବାହାରକୁ କାଢ଼ି ଟାଙ୍ଗି ଦିଅନ୍ତୁ ।
- ଅନ୍ଧାର ଘରେ ରଖିବା ସମୟରେ ମୂଷା, ବୁଢ଼ିଆଣୀ କିମ୍ବା ଅନିଷ୍ଟକାରୀ ଜୀବଙ୍କ ଦାଉରୁ ଛତୁ ବ୍ୟାଗ୍କୁ ରକ୍ଷା କରନ୍ତୁ ।
- ଫିମ୍ପି ପିଣ୍ଡୁଳାର ଆର୍ଦ୍ରତା ଅନୁସାରେ ପ୍ରତିଦିନ ଦୁଇ/ତିନି ଥର ପାଣି ସିଞ୍ଚନ କରନ୍ତୁ ।
- ଟାଙ୍ଗିବାର ୪/୫ ଦିନ ମଧ୍ୟରେ କଢ଼ ଦେଖାଦେବ ଏବଂ କଢ଼ ଦେଖାଦେବାର ୨/୩ ଦିନ ପରେ ଛତୁ ଅମଳ କରିବେ । ବ୍ୟାଗ୍ରୁ ୬୦ ଦିନରେ ଚାରି ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ଛତୁ ଅମଳ କରାଯାଏ । ପ୍ରତି ୭/୮ ଦିନ ଅନ୍ତରରେ କଢ଼ ହେବ ଏବଂ ଏହିପରି ୩/୪ ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ଗୋଟିଏ ବ୍ୟାଗରୁ ଛତୁ ଅମଳ କରିବେ । ଅମଳ ଏକ କିଲୋରୁ ୨ କିଲୋ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ମିଳିଥାଏ ।